

สวนสมเด็จพระศรีนคริน ทราบรมราชชนนี

๗๗ หมู่ ๖

ตำบลสามพระยา

อำเภอชะอำ

จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐

โทรศัพท์ ๐๓๒-๕๕๓๑๐๐

โทรสาร ๐๓๒-๕๕๓๑๓๐

Email : suansomdej@hotmail.com

ประวัติ

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมารชชนนี ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆสนองแนวพระราชดำริร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐-๓๐ กันยายน ๒๕๔๔

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน มูลนิธิชัยพัฒนา ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริพร้อมสนับสนุนงบประมาณและการบริหารจัดการ

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับสวนสมเด็จพระ

- เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านการเกษตร
- เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- ขยายผลกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษารูปแบบด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- เพื่อดำเนินการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านต่างๆ
- เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ตามแนวทางของมูลนิธิชัยพัฒนา

สภาพดินฟ้าอากาศ

สภาพพื้นที่ เป็นพื้นที่แห้งแล้ง อยู่ในพื้นที่อับฝน เขตนิเวศน์ ฝนเฉลี่ย ๒-๕ % ฝน ปริมาณฝนตกน้อย แปรปรวน ไม่แน่นอนฤดูฝนเริ่มเดือนพฤษภาคมสิ้นสุดเดือนพฤศจิกายนดิน เป็นดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

การดำเนินงานในสวนสมเด็จพระ

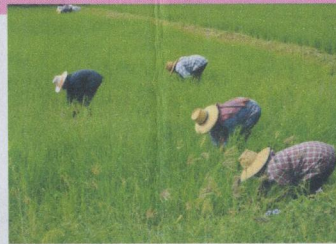
ได้ยึดแนวพระราชดำริ เป็นหลักในการจัดทำรูปแบบต่างๆ ที่เรียบง่าย เป็นทางเลือกสำหรับเกษตรกรนำไปปฏิบัติหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในท้องถิ่น

โดยเน้นในเรื่อง การเกษตร, การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสิ่งแวดล้อม, การแปรรูปผลิตภัณฑ์, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, สุขภาพแผนไทย, สมุนไพร, ไม้หอม อย่างยั่งยืน....

๑. กิจกรรมการเกษตร

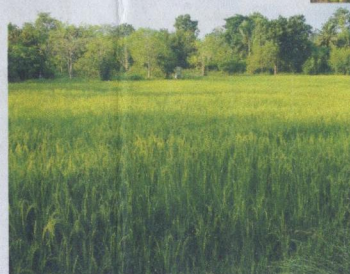
ระบบการปลูกพืชโดยมีไม้ผลเป็นหลัก

เป็นการจัดระบบการปลูกพืช แบบผสมผสานที่มีอายุลดหลั่นเพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนโดยมีไม้ผลยืนต้นเป็นพืชหลัก

รูปแบบการทำฟาร์มแบบผสมผสาน

เป็นรูปแบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงปลา เหมาะสำหรับการเกษตรกรรายย่อย ซึ่งมีที่ดิน แรงงาน และทุนน้อย แบ่งออกเป็นสภาพที่กลุ่มและสภาพที่ดอน

เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริ

ทฤษฎีใหม่ ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ เป็นอัตราส่วนการจัดแบ่งพื้นที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ๓๐% แรก แหล่งน้ำ ๓๐% ที่สองพื้นที่ปลูกไม้ผล พืชไร่ และผัก ๓๐% ที่สามพื้นที่ปลูกข้าว ๑๐%ที่สี่ ที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และวนเกษตร

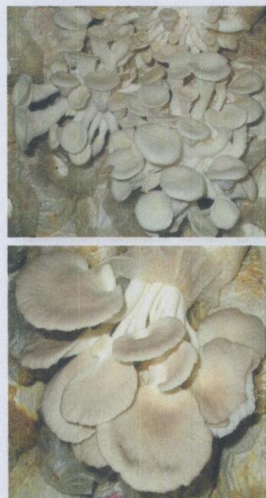

การลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช
เช่น การใช้สมุนไพร น้ำหมักชีวภาพ กับดักกาเหมาเหี่ยว น้ำส้มควันไม้

การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในระบบการปลูกพืช เป็นการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกและตัดใบหญ้าแฝกเป็นวัสดุคลุมดินเพื่อช่วยรักษาความชื้นและปรับปรุงดินให้ชุ่มน้ำได้ดี

การเพาะเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นวัสดุจากพืชไร่ ไม้ผล ใบหญ้าแฝก นำมาใช้ในการเพาะเห็ด เช่น เห็ดนางฟ้า นางรม เห็ดภูฐาน เห็ดเป๋าฮื้อและเห็ดอั่งการ

๒. กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมและพันธุ์กรรมพืช

วนเกษตรเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ๖๐ พรรษา เป็นการทำการเกษตรร่วมกับป่าโดยไม่ต้องโค่นพรุน ตัดไม้ทำลายป่า ให้เสื่อมโทรม

การรวบรวมพันธุ์ไม้หอมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ๖๐ พรรษา เป็นการรวบรวมพันธุ์ไม้หอมชนิดต่างๆ

สวนพฤกษศาสตร์เฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นการรวบรวมพันธุ์ไม้หลายชนิด ทั้งพืชสมุนไพร ไม้หอม และไม้ผล

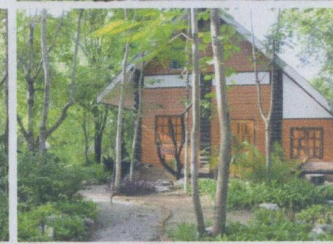

การรวบรวมสายพันธุ์บัว

๕. กิจกรรมที่พัก
เพื่อการศึกษาดูงาน

บริการที่พัก ทางเดินท์
บ้านพักท่ามกลางธรรมชาติ

ไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครองราชย์ ๕๐ ปี

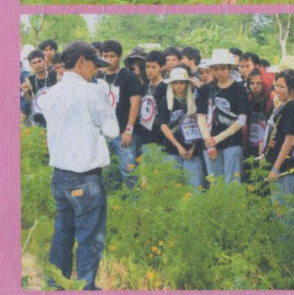
๓. กิจกรรมส่งเสริม
สุขภาพแผนไทย

บริการนวดไทย นวดเท้า
อบ และประคบสมุนไพร

๖. กิจกรรมถ่ายทอด
ความรู้และบริการ

บริการถ่ายทอดความรู้ ผักปลอด
สารพิษ จัดนิทรรศการ

สวนนานาพฤกษสมุนไพร
เป็นการรวบรวมพันธุ์พืช
สมุนไพรมากกว่า ๓๐๐ ชนิด

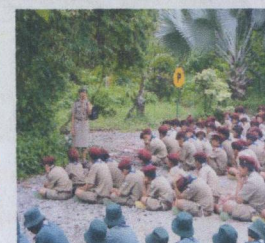
๔. กิจกรรมเพิ่ม
มูลค่าทางผลผลิต

การแปรรูปผลผลิตทาง
การเกษตร บริการอาหาร ข้าวหอม
ใบบัว เครื่องดื่มสมุนไพร

๗. กิจกรรมพิเศษอื่นๆ

การปลูกต้นไม้เสริมป่า การจัด
ค่ายเรียนรู้ ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่าย
ลูกเสือ - เนตรนารี และอื่นๆ

๕. กิจกรรมที่พัก เพื่อการศึกษาดูงาน

บริการที่พัก ทางเดินที่
บ้านพักท่ามกลางธรรมชาติ

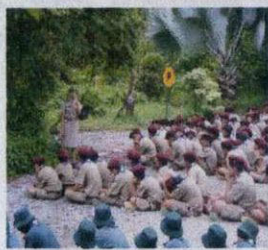
๖. กิจกรรมถ่ายทอด ความรู้และบริการ

บริการถ่ายทอดความรู้ ผักปลอด
สารพิษ จัคนีทรรศการ

๗. กิจกรรมพิเศษอื่นๆ

การปลูกต้นไม้เสริมป่า การจัด
ค่ายเรียนรู้ ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่าย
ลูกเสือ - เนตรนารี และอื่นๆ

สวนสมเด็จพระศรีนคริน ทราบรมราชชนนี

๗๗ หมู่ ๖

ตำบลสามพระยา

อำเภอชะอำ

จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐

โทรศัพท์ ๐๓๒-๕๕๓๑๐๐

โทรสาร ๐๓๒-๕๕๓๑๒๐

Email : suansomdej@hotmail.com

ประวัติ

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบร
ราชชนนี ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆสนองแนวพระราชดำริร่วมกับ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐-๓๐ กันยายน ๒๕๔๘

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน มูลนิธิชัยพัฒนา
ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริพร้อมสนับสนุน
งบประมาณและการบริหารจัดการ

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับสวนสมเด็จพระ

- เป็นศูนย์บริการวิชาการด้านการเกษตร
- เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- ขยายผลกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษารูปแบบด้านการเกษตรที่
เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- เพื่อดำเนินการสนองพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านต่างๆ
- เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ตามแนว
ทางของมูลนิธิชัยพัฒนา

สภาพดินฟ้าอากาศ

สภาพพื้นที่ เป็นพื้นที่แห้งแล้ง อยู่ในพื้นที่
อับฝน เขตนิเวศน์ ฝนเฉลี่ย ๒-๕ %
ฝน ปริมาณฝนตกน้อย แปรปรวน ไม่แน่นอนฤดู
ฝนเริ่มเดือนพฤษภาคมสิ้นสุดเดือนพฤศจิกายน
ดิน เป็นดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

การดำเนินงานในสวนสมเด็จพระ

ได้อัดแนวพระราชดำริ เป็นหลักในการ
งานจัดทำรูปแบบต่างๆ ที่เรียบง่าย เป็นทางเลือก
สำหรับเกษตรกรนำไปปฏิบัติหรือพัฒนาให้เหมาะ
สมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในท้องถิ่น

โดยเน้นในเรื่อง การเกษตร, การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสิ่งแวดล้อม,
การแปรรูปผลิตภัณฑ์, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, สุขภาพแผนไทย,
สมุนไพร, ไม้หอม อย่างยั่งยืน....

๑. กิจกรรมการเกษตร

ระบบการปลูกพืชโดยมีไม้ผลเป็นหลัก

เป็นการจัดระบบการปลูกพืช แบบผสมผสานที่มี
อายุลดหลั่นเพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนโดยมีไม้ผล
ยืนต้นเป็นพืชหลัก

รูปแบบการทำฟาร์มแบบผสมผสาน

เป็นรูปแบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยง
สัตว์ และเลี้ยงปลา เหมาะสำหรับเกษตรกรรายย่อย
ซึ่งมีที่ดิน แรงงาน และทุนน้อย แบ่งออกเป็นสภาพที่
ลุ่มและสภาพที่ดอน

เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริ

ทฤษฎีใหม่ ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ เป็นอัตราส่วน
การจัดแบ่งพื้นที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความ
เหมาะสม ๓๐% แรก แหล่งน้ำ ๓๐% ที่สอง
พื้นที่ปลูกไม้ผล พืชไร่ และผัก ๓๐% ที่สาม
พื้นที่ปลูกข้าว ๑๐%ที่สี่ ที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์
และวนเกษตร

การลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช
เช่น การใช้สมุนไพร น้ำหมักชีวภาพ กับดักกาเหมาเหี่ยว น้ำส้มควันไม้

การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในระบบการปลูกพืช เป็นการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกและตัดใบหญ้าแฝกเป็นวัสดุคลุมดินเพื่อช่วยรักษาความชื้นและปรับปรุงดินให้ชุ่มน้ำได้ดี

การเพาะเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นวัสดุจากพืชไร่ ไม้ผล ใบหญ้าแฝก นำมาใช้ในการเพาะเห็ด เช่น เห็ดนางฟ้า นางรม เห็ดภูฐาน เห็ดเป๋าฮื้อและเห็ดอั่งการ

๒. กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพันธุ์กรรมพืช

วนเกษตรเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ๖๐ พรรษา เป็นการทำการเกษตรร่วมกับป่าโดยไม่ต้องโค่นพรวน ตัดไม้ทำลายป่า ให้เสื่อมโทรม

การรวบรวมพันธุ์ไม้หอมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ๖๐พรรษา เป็นการรวบรวมพันธุ์ไม้หอมชนิดต่าง ๆ

สวนพฤกษศาสตร์เฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวเป็นการรวบรวม
พันธุ์ไม้หลายชนิด ทั้งพืช
สมุนไพร ไม้หอม และไม้ผล

การรวบรวมสายพันธุ์บัว

ไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ครองราชย์ ๕๐ ปี

๓. กิจกรรมส่งเสริม
สุขภาพแผนไทย

บริการนวดไทย นวดเท้า
อบ และประคบสมุนไพร

สวนนานาพฤกษสมุนไพร
เป็นการรวบรวมพันธุ์พืช
สมุนไพรมากกว่า ๓๐๐ ชนิด

๔. กิจกรรมเพิ่ม
มูลค่าทางผลผลิต

การแปรรูปผลผลิตทาง
การเกษตร บริการอาหาร ข้าวห่อ
ใบบัว เครื่องดื่มสมุนไพร

